

[Helge von Rosen.]

Jeg skal ikke beskæftige mig med de generelle rationaliseringsaspekter; jeg tror, kan jeg sige om et enkelt spørgsmål, at jeg kan tilslutte mig hr. Jens Peter Jensen (Sorø amt)s hjertesuk om importmomsen.

Blandt de mere intrikate spørgsmål uden for det rent rationaliseringsmæssige er det forhold, at varemottagerne får kredit i op til 4 måneder og 20 dage uden sikkerhedsstilling og uden særlige fortrinsrettigheder for statskassen, som bliver simpel kreditor i konkurstilfælde. Som det står i bemærkningerne, bygger ordningen på et tillidsforhold mellem toldvæsenet og erhvervslivet; der er herfra gjort visse undtagelser for tilfælde, hvor kredit ikke bør ydes, men i hovedsagen vil der blive tale om kredit, så at sige ad libitum. Så vidt jeg kan se, vil toldvæsenet altså komme til at yde kredit også i sådanne ikke ukendte situationer, hvor den pågældende importør af den ene eller den anden grund, f. eks. på grund af manglende kapital, dårlige bankoplysninger og den slags, ikke nyder en sådan tillid, at han kan få varekredit fra sine leverandører. Der kan måske også for importvarer med høj told- og afgiftsbyrde forekomme tilfælde af import med told- og afgiftskredit og påfølgende hurtig afsætning på kontantbasis blot med det formål at fremskaffe et likviditetstilskud til den pågældende.

Jeg er egentlig ikke i tvivl om, at det af rene rationaliseringsmæssige grunde vil indebære en betydelig fordel for statskassen med denne udstrakte tillid. Den kan vel på den anden side ikke undgå at give tab. Men der vil forhåbentlig være så store administrative fordele at gøre op ved at se bort fra individuel kreditbedømmelse, at der fremkommer en nettofordel. Det forekommer mig imidlertid, at dette er et af de spørgsmål, som man ved en udvalgsgennemgang må hæfte sig ved.

Mere intrikat, stadig i forbindelse med kreditydelsen, forekommer spørgsmålet om, hvordan staten, der jo har fået en ny rolle som ikke-fortrinsberettiget kreditor, vil forholde sig i betalingsstandsningstilfælde, nærmere betegnet om man kan forvente den fornødne smidighed fra statens side i tilfælde af kortere moratorier o. lign., og måske især om man kan forvente hurtighed med stillingtagen fra staten som kreditor.

Med toldkrediten, med moms og kildeskat vil de tilfælde, hvor staten står som kreditor for store beløb i betalingsstandsningstilfælde, formentlig blive meget talrige. Det er af hensyn til erhvervslivets tarv, samfundsøkonomiske hensyn og hensynet til de ansatte ganske vigtigt, at staten ligger på linje med den handle måde, som forretningsmæssigt indstillede kreditorer normalt fornuftigt vil følge. Ellers kan konsekvenserne af fortrinsrettighedernes bortfald ved de forøgede kreditter blive ganske alvorlige.

På den anden side må det naturligvis også forventes, at staten i tilfælde af blot forsinkede betalinger reagerer så hurtigt med effektiv inkasso, som den manglende fortrinsret tilsiger. En rimelig høj strafrente, som hr. Jørgen Peder Hansen omtalte, er ikke uvigtig, men inkassoen er efter min mening det helt afgørende. Også det spørgsmål forekommer altså at være noget, der bør belyses under udvalgsbehandlingen.

Endelig kunne man nævne det tilsyneladende kontroversielle spørgsmål om frihavnsordningens opretholdelse eller nedlæggelse i København, hvor lovforslaget på linje med kommissionen over for erhvervslivets kraftige henstillinger om opretholdelse af frihavnsordningen har slækket på hensynet til at gennemføre rationaliseringen til bunds. Ved toldpakhus- og kreditoplagsordningernes afvikling bliver skævheden mellem provinsens og hovedstadens muligheder for ubestemt toldkredit med samtidig adgang til at disponere over varerne betydelig uddybet. Det er en betænkelig konsekvens af forslaget; men på den anden side er det værd at bemærke, at f. eks. Hamborg og 3 svenske havne, Stockholm, Malmø og Göteborg, stadig har en frihavnsordning, sådan at en afvikling i København vel næppe bør foretages, selv om rationaliseringshensyn isoleret kunne tale derfor. Muligheden for en senere indgang i den ene eller den anden toldunion med forhøjet importtold synes at støtte erhvervenes betænkeligheder ved en nedlæggelse af frihavnen.

Med disse bemærkninger skal jeg på det radikale venstres vegne anbefale forslaget til velvillig behandling.

Poul Dam: Da mit partis ordfører, hr. Aksel Larsen, på grund af bortrejse ikke kan